

ข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์
กับกลไกของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ (ตอน 2)
สายัณห์ จันทร์วิภาสวงศ์*

โลจิสติกส์

ตามความเข้าใจของคนทั่วไป หรือแม้แต่แก่นักธุรกิจ นักบริหาร และข้าราชการจำนวนมาก มักจะคิดว่าโลจิสติกส์คือการขนส่ง แต่ที่ถูกต้องแล้ว การขนส่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของโลจิสติกส์ เท่านั้น

เพราะความหมายของโลจิสติกส์นั้นกว้างและครอบคลุมไปมากมาย มีกิจกรรมที่อยู่ในกระบวนการขั้นตอนของโลจิสติกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรม การจัดซื้อ การผลิต การเกษตร การขนส่งระหว่างประเทศและการขนส่งในประเทศ การบริหารคลังสินค้า การจัดเก็บสต็อกสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้า การส่งมอบ-รับมอบ ความเป็นเจ้าของสินค้า ฯลฯ ทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมโลจิสติกส์ที่เป็นการค้าบริการ เช่น การท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล การสื่อสาร เทคโนโลยี ฯลฯ

กลโกงของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานโลจิสติกส์

กลโกงผู้บริหาร

1. การจัดซื้อสินค้า วัสดุ อุปกรณ์ การบริการ จากพรรคพวกหรือพวกพ้อง
2. การได้รับค่านายหน้าในการซื้อ-ขาย (ค่าคอมมิชชั่น)
3. การใช้ Outsource จากญาติพี่น้องหรือคนรู้จักกัน (เพื่อง่ายในการควบคุมสั่งการ)
4. การจัดทำรายงานต่างๆ หรือข้อมูลปลอม
5. ฯลฯ

กลโกงด้านโลจิสติกส์

1. การบริหารงานคลังสินค้าไม่โปร่งใส
2. ปริมาณสินค้าและวัตถุดิบตามรายงานบัญชีและปริมาณจริงไม่ตรงกัน

* **สายัณห์ จันทร์วิภาสวงศ์** ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เอ็กซ์เซลเล้นท์ บิซิเนส คอร์ปอเรชั่น อินเทอร์เน็ตแซชชั่นแนล จำกัด (อีพีซีไอ) มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ด้านสิทธิประโยชน์ภาษีอากร การค้าระหว่างประเทศและโลจิสติกส์

3. ค่าใช้จ่ายบางรายการสูงเกินความเป็นจริง เช่น ค่า Freight (ค่าขนส่งสินค้าระหว่าง ประเทศ) ค่าขนส่งสินค้าในประเทศ
4. การรับสินค้าที่มีปริมาณไม่ตรงตามปริมาณจริง เช่น รับเข้าคลัง 9,000 ชิ้น แทนที่จะเป็น 10,000 ชิ้น หรือรับสินค้าคุณภาพเกรด B แทนที่จะเป็นเกรด A
5. **การขายเศษซาก**
สินค้าบางประเภทยังมีคุณภาพดีแต่ประเมินเป็นของเสีย ทำให้การจัดจำหน่ายของเสีย (ที่เป็นของมีคุณภาพดี) ให้กับผู้รับซื้อ (ซึ่งเป็นคนรู้จักกัน) ในราคาต่ำหรือตีราคาเป็นเศษซากที่ราคายิ่งต่ำลงไปอีก

6. ปริมาณสินค้าที่หมดอายุ แต่ประเมินเป็นทรัพย์สินที่ยังมีค่า ทำให้มูลค่าทรัพย์สินมีมากกว่าความเป็นจริง
7. การรับปริมาณสินค้าเข้าคลังไม่ครบ โดยอ้างว่า Supplier ยังส่งไม่ครบ จะส่งให้ครบในการจัดส่งครั้งต่อไป แต่ปริมาณที่ระบุไว้ในรายงานกลับระบุว่าครบ หรืออีกกรณีหนึ่ง ผู้บริหารให้ลงในรายงานว่ายังมีสินค้าอยู่ในโรงงาน Supplier เท่านั้นเท่านั้น แต่ความจริงไม่มีสินค้าที่ในโรงงานของ Supplier เป็นการสร้าง Stock สินค้าเทียม

8. มีการลักลอบขโมยสินค้า โดยนำสินค้าดีแกะกล่อง ห่อด้วยเศษขยะประเภทกล่องหรือของ สกปรก แล้วนำไปทิ้งในกองขยะ เมื่อรถขนขยะมาขนขยะของโรงงาน ก็จะขนสินค้าดีๆ ออกไป โดยเป็นการสมรู้ร่วมคิดกันระหว่างคนทำงานคลังกับผู้รับซื้อเศษขยะ

กลโกงและข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์

ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1. บริษัท สตาร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)*

STARK
CORPORATION

ทำธุรกิจขายสายไฟและสายเคเบิล จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ปี 2562 (2019) กลโกง

1. สร้างยอดขายสินค้าปลอม แบบไม่มีการจ่ายเงินจริง มูลค่า 6,025 ล้านบาท (สร้างเอกสารขายปลอมเท็จ)
2. สร้างยอดขายปลอม โดยจ่ายเงินจากพวกเดียวกัน 1,890 ล้านบาท

*รายละเอียดต่างๆ ขอให้ตรวจสอบเพิ่มเติมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ตัดจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มปลอม 611 ล้านบาท
 4. สร้างรายการปลอมให้พวกเดียวกันเอง 10,451 ล้านบาท
 5. สร้างรายการชำระเงินปลอมจากต่างประเทศเพื่อล้างหนี้ปลอม 6,086 ล้านบาท เพื่อลดหนี้ค้างชำระ แต่เป็นการโอนเงินจากอีกบริษัทหนึ่งซึ่งเป็นพรรคพวกเดียวกัน
ข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์ บริษัท สตาร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
1. มีการตรวจเช็คสต็อกวัตถุดิบ สต็อกสินค้า สินค้าระหว่างการผลิตภายในโกดังของ STARK หรือของ Supplier หรือไม่
 2. สถานที่จัดเก็บสินค้ามีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีมูลค่าของค่าเช่าสมเหตุสมผลหรือไม่ เช่น สมมุติว่าปริมาณสินค้ารอส่งมีพื้นที่จัดวางมากถึง 1,000 ตารางเมตร คลังสินค้าในโรงงานมีพื้นที่ จัดเก็บจัดวางเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอไปจัดเก็บที่ไหน ค่าเช่าพื้นที่นอกโรงงานเท่าไร
 3. พื้นที่รองรับยอดขายสินค้า (ปลอม) หรือสินค้ารอส่งมีมากพอหรือไม่
 4. ปริมาณวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตตรงกันหรือไม่ ส่วนเสียของวัตถุดิบในกระบวนการผลิตเป็นอย่างไร เสียกี่เปอร์เซ็นต์ มูลค่าเท่าไร
 5. เงินชำระจากต่างประเทศ มี Credit Note แจ้างจากธนาคารที่รับโอนเงินหรือไม่ สัญญาซื้อขายมีหรือไม่
2. บริษัทมหาชนที่ทำธุรกิจขายส่งและขายปลีกการซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2005

1. ทำเอกสารการสั่งซื้อรถยนต์เท็จ
2. การโอนเงินออกจากบริษัท (Money Siphoning) หรือคือการยกยอกถ่ายเทพผลประโยชน์ของบริษัทไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว
3. รถยนต์ในคลังสินค้าหายไป 493 คัน มูลค่า 1,409 ล้านบาท **ข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์** บริษัทมหาชนแห่งนี้
 1. รถยนต์ในคลังสินค้ามีมากเกินพินคั้น (จากข้อมูลที่เคยทราบมา) มีพื้นที่เก็บกั้ตารางเมตร เก็บที่ไหน มีรายงานค่าเช่าที่เก็บรถยนต์หรือไม่ เท่าไหร่ สอดคล้องกันหรือไม่ระหว่างปริมาณรถในคลัง กับพื้นที่จอด ค่าเช่าที่จอดหรือพื้นที่เก็บรถกับปริมาณรถที่อยู่ในคลังสมเหตุสมผลหรือไม่ เช่น รถยนต์หนึ่งคัน ต้องใช้พื้นที่จัดเก็บ 2x3 เมตร เท่ากับ 6 ตารางเมตร ถ้ามีรถ 800 คัน ต้องมีพื้นที่จอดอย่างน้อย 4,800 ตารางเมตร (ยังไม่นับรวมลานพักรถและพื้นที่ใช้สอยเพื่อการบริหารคลัง) นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาต่อไปว่ามีรถอยู่ในอารักขาของกรมศุลกากรกั้คัน (รถที่มีปัญหาการนำเข้า)
 2. หากมีรถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศเกินพินคั้น มีค่า Freight (ค่าขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ) ที่สมเหตุสมผลกับปริมาณรถนำเข้าหรือไม่

3. มีค่าใช้จ่ายเพื่อการขนส่งและการส่งมอบรถยนต์ให้ลูกค้าเท่าไร
ใกล้เคียงกับรายได้จาก การขายหรือไม่
4. มูลค่าอะไหล่ชิ้นส่วนที่ต้องจัดหาไว้เพื่อเติมเต็ม
(เพราะอาจจะแตกหักบุบเสียหายระหว่างการจัดเก็บ-ส่งมอบ)
หรือเพื่อการซ่อมแซมมีปริมาณเพียงพอหรือไม่ และมูลค่าเท่าไร
5. มีเอกสารการนำเข้ารถยนต์ที่ผ่านพิธีการศุลกากรหรือไม่ (ใบขนสินค้า) กี่ใบ (การนำเข้า
รถยนต์จากต่างประเทศ อาจเป็นการนำเข้า อาจจะครั้งละ 1 คัน หรือครั้งละหลายๆ คัน
หรือหลายๆ ตู้คอนเทนเนอร์) มูลค่าภาษีและอากรที่จ่ายให้กรมศุลกากรเท่าไร
สอดคล้องกับปริมาณการนำเข้า หรือไม่

3. บริษัทมหาชนที่ทำธุรกิจออกกำลังกายสัญชาติอเมริกัน ให้บริการศูนย์ออกกำลังกาย เปิดตัวปี 2001 จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ปลายปี 2005

กลโกง

ปง. ตรวจพบว่าโอนเงินให้กับบุคคลทั้งในและต่างประเทศมากกว่า 1,600 ล้านบาท คิดเป็น

99% ของธุรกรรมการเงินทั้งหมด ความเสียหายอย่างน้อย 1,600 ล้านบาท **ข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์** กรณีบริษัทมหาชนแห่งนี้

1. การโอนเงินต่างๆ ในประเทศเป็นค่าอะไร เกี่ยวกับการจ่ายค่าอุปกรณ์การออกกำลังกายหรือไม่
2. การโอนเงินไปต่างประเทศ เป็นการโอนเงินตาม L/C (Letter of Credit) หรือตามสัญญาซื้อขายหรือไม่มูลค่าการโอนเงินหากเป็นค่าอุปกรณ์การออกกำลังกายใกล้เคียงกับอุปกรณ์ที่สั่งซื้อ จากต่างประเทศหรือไม่

4. บริษัทมหาชนที่ทำธุรกิจเหมืองถ่านหินและการขายส่งเชื้อเพลิงแข็ง **จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์** ปี 2013

กลไก

1. ผู้บริหารบริษัทรวมกันมากกว่า 17 ราย ร่วมกันสร้าง “หนี้เทียม” มูลค่า 26,000 ล้านบาท
2. สร้างสัญญาซื้อขายล่วงหน้า 3. เหมืองทิพย์ในอินโดนีเซีย 2 แห่ง

ความเสียหายอย่างน้อย 1,800 ล้านบาท

ข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์ กรณีบริษัทมหาชนแห่งนี้

1. ปริมาณและพื้นที่ในการจัดเก็บถ่านหินอยู่ที่ไหน
(ถ่านหินเป็นสินค้าที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องมีการจัดเก็บที่เป็นมาตรฐาน)
มีที่จัดเก็บกี่แห่ง
2. ค่าเช่าพื้นที่ในการจัดเก็บถ่านหินเท่าไร
สอดคล้องกับปริมาณถ่านหินที่นำเข้าหรือไม่
3. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งถ่านหินจากต่างประเทศมาประเทศไทยเป็นเท่าไร
สอดคล้องกับ ปริมาณถ่านหินหรือไม่
4. ค่าใช้จ่ายด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมี หรือไม่ เท่าไร
5. คุณภาพและราคาถ่านหินเป็นอย่างไร มีรายงานการไปตรวจคุณภาพถ่านหิน
(Certificate of Analysis) ในอินโดนีเซียหรือไม่ ฯลฯ ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น
เป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตเบื้องต้นด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

โลจิสติกส์และเป็นการตั้งข้อสังเกตที่ต้องพิจารณาในรายละเอียดอีกมาก เช่น การกำไร-ขาดทุน จากอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน การถูกปรับจากกรมศุลกากรกรณีนำเข้าที่ผิดกระบวนการ ขั้นตอน พิธีการศุลกากร เงินค่าปรับจากการปฏิบัติพิธีการศุลกากรมูลค่าเท่าไร เช่น เงินสดหรือ L/G (Letter of Bank Guarantee) ที่วางประกันไว้ที่กรมศุลกากรเป็นมูลค่าเท่าไร ฯลฯ โดยรายละเอียดในกระบวนการขั้นตอนที่เกี่ยวกับโลจิสติกส์ อาจจะแตกต่างกันไปตามประเภทอุตสาหกรรมและธุรกิจ เช่น การผลิต การเกษตร การค้าบริการ การซื้อมา-ขายไป ดังนั้น การได้เข้าใจกระบวนการขั้นตอนของแต่ละธุรกิจ จะทำให้การตั้งข้อสังเกตด้านโลจิสติกส์ใกล้เคียงความจริงมากขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการตรวจสอบของกรรมการอิสระหรือบริษัทตรวจสอบและผู้มีส่วนได้เสียของแต่ละบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม บทบาทของกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบนั้น จะต้องอยู่ในกรอบหรือขอบเขตที่ไม่เป็นการรุกเข้าไปสู่ระบบการบริหารงานของคณะผู้บริหารขององค์กร ซึ่งข้อแนะนำที่ดูจะเหมาะสมคือการตั้งข้อสังเกตในรายงานการประชุม

